

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

544 **BESLUIT** van 15 november 1955, houdende instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de bedrijven van commissionair en van tussenpersoon in aardappelen. (Instellingsbesluit Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Aardappelen.)

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, van Economische Zaken, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 19 September 1955, no. B 3209, Dir. W.J.A.;

Overwegende, dat het wenselijk is overeenkomstig het door de Sociaal-Economische Raad op 22 April 1955 uit eigen beweging daartoe uitgebrachte advies over te gaan tot instelling van een bedrijfschap als bedoeld in de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K 22) voor ondernemingen op het gebied van de groothandel en de bedrijven van commissionair en van tussenpersoon in aardappelen;

Gelet op genoemde wet;

De Raad van State gehoord (advies van 18 October 1955, no. 38);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 9 November 1955, no. B 3427, Dir. W.J.A.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. 1. Er is een Bedrijfschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Aardappelen.

2. Het bedrijfschap heeft zijn zetel te 's-Gravenhage.

Artikel 2. 1. Het bedrijfschap is ingesteld voor de ondernemingen, waarin de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in aardappelen wordt uitgeoefend al dan niet tezamen met het bedrijf van het sorteren, het wassen of het stomen van aardappelen.

2. Dit besluit verstaat onder:

groothandel in aardappelen:

a. het bedrijf van het kopen van aardappelen met uitzondering van pootaardappelen, en het — al dan niet na stomen — verkopen daarvan aan wederverkopers of — tenzij dit geschiedt in verband met het verkopen van aardappelen aan particulieren — aan instellingen of aan personen, die het gekochte in een door hen gedreven onderneming aanwenden;

b. het bedrijf van het kopen van pootaardappelen en het verkopen daarvan aan wederverkopers of aan personen, die het gekochte in een door hen gedreven onderneming aanwenden, al dan niet tezamen met het verkopen van pootaardappelen aan particulieren;

het bedrijf van tussenpersoon in aardappelen: het bedrijf van het op naam van anderen sluiten van koop- en verkoopovereenkomsten met betrekking tot aardappelen of van het, anders dan door het houden van veilingen, bemiddelen bij het tot stand komen van zodanige koop- en verkoopovereenkomsten;

aardappelen: alle aardappelen, al dan niet gestoomd, ongeacht het doel, waarvoor zij zijn bestemd;

wet: de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K 22).

3. Dit besluit verstaat onder *groothandel* niet de aanvoer-, transitio- en driehoekshandel en onder *het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon* niet het bedrijf van commis-

sionair of van tussenpersoon op het terrein van laatstbedoelde vormen van handel.

Artikel 3. In afwijking van artikel 73, vierde lid, van de wet bedraagt het aantal door organisaties van werknemers te benoemen leden van het bestuur van het bedrijfschap ten minste zeven tienden en ten hoogste acht tienden van het door organisaties van ondernemers te benoemen aantal.

Artikel 4. 1. Het bedrijfschap heeft organen als bedoeld in artikel 88a van de wet.

2. Deze organen zijn:

a. een orgaan voor aangelegenheden betreffende aardappelen met uitzondering van pootaardappelen, Afdeling Consumptie-, Fabrieks- en Voeraardappelen genaamd;

b. een orgaan voor aangelegenheden betreffende pootaardappelen, Afdeling Pootaardappelen genaamd.

Artikel 5. 1. De leden van de in artikel 4 genoemde organen worden benoemd door de organisaties van ondernemers en van werknemers, daartoe aangewezen door de Sociaal-Economische Raad. Voor aanwijzing komen slechts in aanmerking naar het oordeel van de Raad representatieve organisaties van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers, welke zijn erkend op grond van artikel 5, eerste lid, van de wet van 22 April 1855 (Stb. 32).

2. De organisaties zijn bevoegd voor elk lid, dat zij benoemen, tevens een plaatsvervanger te benoemen.

3. De Sociaal-Economische Raad bepaalt het aantal leden van de organen, alsmede het aantal leden, dat elke organisatie kan benoemen. Alvorens te besluiten hoort de Raad het bestuur van het bedrijfschap. De voorzitter van een orgaan wordt, onder goedkeuring van de Raad, door de leden, al dan niet uit hun midden, benoemd.

4. De zittingsperiode van de voorzitters en de leden van de organen valt samen met die van het bestuur van het bedrijfschap.

Artikel 6. Verordeningen op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet worden, indien zij naar het oordeel van het bestuur van het bedrijfschap in het bijzonder het werkterrein van een orgaan betreffen, niet vastgesteld dan nadat dat orgaan gelegenheid heeft gehad het bestuur van advies te dienen. Bij de inzending van een verordening ter goedkeuring legt het bestuur het advies over.

Artikel 7. 1. Aan het bedrijfschap is overgelaten de regeling of nadere regeling van de navolgende onderwerpen:

a. de bevordering van de gezondheidstoestand, de zuiverheid, de kwaliteit en de goede sortering van aardappelen;

b. de verzorging en de verpakking van aardappelen;

c. de technische inrichting van ondernemingen voor zover deze verband houdt met de onder *a* genoemde onderwerpen;

d. de aanduiding van ten verkoop aangeboden aardappelen;

e. de behandeling en de terugzending van verpakkingsmateriaal door degenen, die de ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

f. standaardvoorwaarden voor de verkoop, levering en betaling of voor de verlening van diensten, een en ander voor zover betreft het economisch verkeer tussen degenen, die ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

g. de verkoop-, leverings- en betalingsvoorwaarden bij de uitvoer van aardappelen;

h. de administratie van ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld, voor zover het voeren daarvan voor de vervulling van de taak van dat lichaam nodig is;

i. de registratie van de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

j. het verstrekken van de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige gegevens;

k. de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige inzage van boeken en bescheiden en bezichtiging en opname van bedrijfsmiddelen en voorraden van ondernemingen.

2. Verordeningen betreffende de in het eerste lid, onder *h*, *i*, *j* en *k*, genoemde onderwerpen behoeven niet de in artikel 94 van de wet voorziene goedkeuring.

Artikel 8. Bij een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening betreffende een der in artikel 7, eerste lid, onder *a*, *b*, *d* en *g*, genoemde onderwerpen kan worden bepaald, dat de daarbij gestelde regelen mede andere dan de in artikel 102, eerste lid, van de wet bedoelde natuurlijke en rechtspersonen binden, voor zover deze handelingen verrichten, die bedrijfsmatig in de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld, plegen te worden verricht. Een dergelijke bepaling geldt niet met betrekking tot ondernemingen, waarvoor een hoofdbedrijfschap of een ander bedrijfschap is ingesteld, indien dit ten aanzien van het onderwerp der verordening eveneens bindende regelen heeft gesteld.

Artikel 9. Overtredingen van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening kunnen bij die verordening worden aangewezen als strafbare feiten.

Artikel 10. Op overtreding van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening door de personen, bedoeld in artikel 102, eerste lid, van de wet, kunnen, ook indien de overtreding als strafbaar feit is aangewezen, bij die verordening tuchtrechtelijke maatregelen worden gesteld.

Artikel 11. 1. De door het bedrijfschap krachtens artikel 126, eerste lid, van de wet op te leggen heffingen kunnen voor verschillende in de heffingsverordening aangewezen groepen van ondernemingen verschillend zijn.

2. Onverminderd het in het vierde lid bepaalde worden de heffingen vastgesteld op grondslag van de in de betrokken ondernemingen bij de uitoefening van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde bedrijven bereikte, naar geldswaarde of hoeveelheid berekende omzet; boven of in de plaats van zodanige heffing kan een bedrag worden geheven, dat voor alle betrokken ondernemingen gelijk is.

3. De in het tweede lid bedoelde heffingen worden zodanig vastgesteld, dat de uitgaven ten behoeve van een orgaan, genoemd in artikel 4, naar het oordeel van het bestuur van het bedrijfschap kunnen worden bekostigd uit de opbrengst van hetgeen wordt geheven van degenen, die de ondernemingen drijven, welke naar het oordeel van het bestuur bij dat orgaan zijn betrokken.

4. Heffingen, waarvan de opbrengst een bijzondere bestemming heeft, kunnen worden opgelegd naar een grondslag, welke het bestuur in verband met die bestemming passend acht.

Artikel 12. Dit besluit kan worden aangehaald als: Instellingsbesluit Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Aardappelen.

Artikel 13. Dit besluit treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Onze Ministers voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, van Economische Zaken, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Sociale Zaken en Volksgezondheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 15 november 1955.

JULIANA.

*De Minister voor Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie,*

A. C. DE BRUIJN.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening a.i.,*

C. STAF.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

J. G. SUURHOFF.

Uitgegeven de twintigste december 1955.

De Minister van Justitie,

L. A. DONKER.

NOTA VAN TOELICHTING

Op 22 April 1955 heeft de Sociaal-Economische Raad een advies vastgesteld, waarin aan de ondergetekenden in overweging wordt gegeven de instelling te bevorderen van onder meer een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in aardappelen. Dit advies met de daarbij behorende stukken is als bijlage hierbij gevoegd.

De ondergetekenden achten het wenselijk aan het voorstel van de Raad gevolg te geven. Zij kunnen zich tevens verenigen met de door de Raad aanbevolen, in het instellingsbesluit te treffen voorzieningen.

Aangezien het advies van de Raad ten aanzien van de instelling van het onderhavige bedrijfschap en de in het instellingsbesluit te treffen voorzieningen is uitgebracht in overeenstemming met een naar zijn oordeel voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers, is voldaan aan de in artikel 67, tweede lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie gestelde voorwaarde voor instelling van een bedrijfschap bij algemene maatregel van bestuur.

Uitsluitend betreffende de formulering van de bepalingen hebben de ondergetekenden enige afwijkingen van het bij het advies van de Raad behorende, op het onderhavige bedrijfschap

betrekkende hebbende voorontwerp-instellingsbesluit (bijlage I A) wenselijk geacht.

De ondergetekenden mogen met betrekking tot dat bedrijfschap in het algemeen verwijzen naar hetgeen onder 1. Algemene toelichting, in het bijzonder in de tweede en derde alinea, is opgemerkt in de Nota van toelichting bij het Instellingsbesluit Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Groenten en Fruit (*Stb.* 1955, 66).

In het onderstaande worden de bepalingen van het onderhavige ontwerp-instellingsbesluit voor zover nodig nader toegelicht. Voor het overige mogen de ondergetekenden volstaan met verwijzing naar de bij 's Raads advies gevoegde toelichting (bijlage I B), alsmede naar de toelichting op het voorontwerp van een besluit tot instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit (bijlage I B van 's Raads advies van 9 Juli 1954, opgenomen in *Staatsblad* 1955, no. 66).

Artikel 2, eerste lid. Voor zoveel nodig zij er op gewezen, dat het niet overnemen van de woorden „voor derden” aan het slot van dit lid de strekking van de onderhavige bepaling niet verandert. Van „het bedrijf van het sorteren, het wassen of

het stomen van aardappelen" zal eerst sprake zijn, indien deze werkzaamheden *ten behoeve van derden* worden verricht.

Artikel 7. Voor zover de hantering van de verordenende bevoegdheid betreffende de in het eerste lid, onder *a, b, c* en *d*, vermelde onderwerpen de uitvoering van de Warenwet raakt, zal uiteraard rekening gehouden moeten worden met het bij die uitvoering gevoerde beleid.

De vaststelling van standaardvoorwaarden sluit naar het oordeel van de ondergetekenden geenszins de mogelijkheid uit van de bepalingen daarvan in individuele gevallen af te wijken.

Met betrekking tot onderwerpen, welke mede buiten zijn sfeer gelegen belangen raken, zal het bedrijfschap slechts in overleg met de betrokken belanghebbenden regelingen dienen te treffen, terwijl in sommige gevallen niet het bedrijfschap, doch een productschap regelend zal dienen op te treden.

De ondergetekenden achten de toekenning van de bevoegdheid tot regeling van de verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden bij de uitvoer verantwoord, teneinde het bedrijfschap in de gelegenheid te stellen voorzieningen te treffen, die nodig zijn in verband met regelingen, welke in de betrokken landen met betrekking tot de handel in aardappelen getroffen zijn. Veelal zal het noodzakelijk zijn, dat dergelijke door het bedrijfschap vast te stellen regelingen worden afgestemd op de situatie in de betrokken landen of groepen van landen. Voor exporttransacties van bijzondere aard dient de mogelijkheid van ontzetting van de voorschriften der regeling te worden opengelaten.

Artikel 8. De mogelijkheid van binding van derden door verordeningen is geopend met het oog op de gevallen, waarin zulks noodzakelijk is om een goede werking van regelingen van het bedrijfschap te verzekeren. Wanneer verordeningen van het bedrijfschap derden binden, zijn zij aan de goedkeuring van de betrokken Ministers onderworpen. Door het woord „mede" in de eerste volzin wordt vastgelegd, dat voor derden geen andere voorschriften kunnen worden vastgesteld dan voor

bedrijfsgenoten. Voorts kan, ingevolge de laatste volzin, de werking van een voorschrift van het bedrijfschap zich niet uitstreken tot derden, die onderworpen zijn aan een regeling van hetzelfde onderwerp, vastgesteld door een hoofdbedrijfschap of een ander bedrijfschap, waaronder die derden ressorteren. In dat geval zal de onderlinge afstemming van de beide voorschriften, zonodig door middel van het preventieve toezicht, moeten worden verzekerd.

Ook buiten dit geval zal de toepassing van derden-binding naar het oordeel van de ondergetekenden beperkt dienen te blijven tot die niet-bedrijfsgenoten, ten aanzien van wie deze toepassing voor een goede werking van de regeling van het bedrijfschap inderdaad vereist is.

Artikel 11, tweede lid. Met het opnemen van de woorden: „bij de uitoefening van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde bedrijven", die in de reeds tot stand gekomen besluiten tot instelling van bedrijfschappen ontbreken, wordt geen materiële afwijking doch slechts een verduidelijking beoogd.

*De Minister voor Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie,*

A. C. DE BRUIJN.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening,*

MANSHOLT.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

J. G. SUURHOFF.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD TOT INSTELLING VAN BEDRIJFSCHAPPEN VOOR DE GROOTHANDEL EN DE TUSSENPERSONEN IN AARDAPPELEN EN VOOR DE HANDEL IN TUINBOUWZADEN

's-Gravenhage, 22 April 1955.

Aan Hunne Excellenties de Ministers
voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie,
van Economische Zaken,
van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en
van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

In zijn advies van 9 Juli 1954 tot instelling van enkele bedrijfschappen in de groothandel heeft de Sociaal-Economische Raad Uwe Excellenties medegedeeld, dat bij hem aanhangig zijn gemaakt voorstellen tot instelling van een reeks bedrijfschappen voor de groothandel in voedselvoorzieningsproducten. Is toenmaals geadviseerd de instelling van vier van deze bedrijfschappen (nl. voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit, voor de bloembollenhandel, voor de groothandel in eieren en voor de groothandel in vis en aanverwante bedrijven) te bevorderen, thans geeft de Raad de instelling in overweging van twee overeenkomstige bedrijfschappen, nl. voor: de groothandel en de tussenpersonen in aardappelen, en de handel in tuinbouwzaden.

Aangezien de inrichting van de bedrijfschappen voor de verschillende takken van de groothandel in primaire agrarische producten uit de aard der zaak een grote mate van overeenstemming vertoont, moge de Raad voor zijn algemene beschouwingen over deze materie verwijzen naar zijn advies van 9 Juli 1954, in het bijzonder ook naar de voor de gehele reeks bedrijfschappen bestemde toelichting van algemene aard, die is vervat in de aan dat advies gehechte toelichting bij het ontwerp-instellingsbesluit voor een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit¹⁾.

De thans gedane voorstellen zijn uitgewerkt in de hierachter gevoegde bijlagen I en II, welke elk bestaan uit een ontwerp-instellingsbesluit (onderdeel A), een toelichting daarop (onderdeel B) en een uiteenzetting betreffende de totstandkoming van het advies (onderdeel C).

F. DE VRIES,

Voorzitter.

HUB. L. JANSEN,

Algemeen Secretaris.

¹⁾ Afgedrukt in *Stb.* 1954, 66.

Bijlage I A van het hiervoren opgenomen advies van de Sociaal-Economische Raad

Ontwerp algemene maatregel van bestuur tot instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in aardappelen

Artikel 1. 1. Er is een Bedrijfschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Aardappelen.

2. Het bedrijfschap heeft zijn zetel te 's-Gravenhage.

Artikel 2. 1. Het bedrijfschap is ingesteld voor de ondernemingen, waarin wordt uitgeoefend de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in aardappelen, al dan niet tezamen met het bedrijf van het sorteren, het wassen of het stomen van aardappelen voor derden.

2. Dit besluit verstaat onder:

groothandel in aardappelen:

a. het bedrijf van het kopen van aardappelen, andere dan pootaardappelen, en het — al dan niet na stomen — verkopen daarvan aan wederverkopers, of — tenzij dit geschiedt in het kader van het verkopen van aardappelen aan particulieren — aan instellingen of aan personen, die het gekochte in een door hen gedreven onderneming aanwenden;

b. het bedrijf van het kopen van pootaardappelen en het verkopen daarvan aan wederverkopers of aan personen, die het gekochte in een door hen gedreven onderneming aanwenden, al dan niet tezamen met het verkopen van pootaardappelen aan particulieren;

het bedrijf van tussenpersoon in aardappelen: het bedrijf van het op naam van anderen sluiten van koop- en verkoopovereenkomsten met betrekking tot aardappelen, of van het, anders dan door het houden van veilingen, bemiddelen bij het tot stand komen van zodanige koop- en verkoopovereenkomsten;

aardappelen: alle aardappelen, al of niet gestoomd, ongeacht het doel, waarvoor zij zijn bestemd;

wet: de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K 22, sedert gewijzigd).

3. Dit besluit verstaat onder *groothandel* niet de aanvoer-, transitio- en driehoekshandel en onder *het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon* niet het bedrijf van commissionair of tussenpersoon op het terrein van laatstbedoelde vormen van handel.

Artikel 3. In afwijking van het bepaalde in artikel 73, vierde lid, van de wet bedraagt het aantal door organisaties van werknemers te benoemen leden van het bestuur van het bedrijfschap ten minste zeven tienden en ten hoogste acht tienden van het door organisaties van ondernemers te benoemen aantal.

Artikel 4. 1. Het bedrijfschap heeft organen als bedoeld in artikel 88a van de wet.

2. Deze organen zijn:

a. een orgaan voor aardappelen, andere dan pootaardappelen, Afdeling Consumptie-, Fabrieks- en Voeraardappelen genaamd;

b. een orgaan voor pootaardappelen, Afdeling Pootaardappelen genaamd.

Artikel 5. 1. De leden van de afdelingen worden benoemd door de organisaties van ondernemers en van werknemers, aangewezen door de Sociaal-Economische Raad. Voor aanwijzing komen slechts in aanmerking naar het oordeel van de Sociaal-Economische Raad representatieve organisaties van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers, welke zijn erkend op grond van artikel 5, eerste lid, van de Wet van 22 April 1855 (Staatsblad No. 32).

2. De organisaties zijn bevoegd voor elk lid tevens een plaatsvervanger te benoemen.

3. De Sociaal-Economische Raad bepaalt het aantal leden van de afdelingen, alsmede het aantal leden, dat elke organisa-

tie kan benoemen. Alvorens te besluiten hoort de Raad het bestuur van het bedrijfschap. De voorzitter van een afdeling wordt, onder goedkeuring van de Raad, door de afdeling, al dan niet uit haar midden, benoemd.

4. De zittingsperiode van de leden van de afdelingen en van de voorzitter valt samen met die van het bestuur van het bedrijfschap.

Artikel 6. Verordeningen op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet worden, indien zij naar het oordeel van het bestuur in het bijzonder het werkterrein van een afdeling betreffen, niet vastgesteld dan nadat die afdeling gelegenheid heeft gehad het bestuur van advies te dienen. Bij de inzending van een verordening ter goedkeuring legt het bestuur het advies over.

Artikel 7. 1. Aan het bedrijfschap is overgelaten de regeling of nadere regeling van de navolgende onderwerpen:

a. de bevordering van de gezondheidstoestand, de zuiverheid, de kwaliteit en de goede sortering van aardappelen;

b. de verzorging en de verpakking van aardappelen;

c. de technische inrichting van ondernemingen voorzover deze verband houdt met de bevordering van de gezondheidstoestand, de zuiverheid, de kwaliteit of de goede sortering van aardappelen;

d. de aanduiding van ten verkoop aangeboden aardappelen;

e. de behandeling en de terugzending van verpakkingsmateriaal door degenen, die de ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

f. standaardvoorwaarden voor de verkoop, levering en betaling of voor de verlening van diensten, een en ander voorzover het betreft het economisch verkeer tussen degenen, die ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

g. de verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden bij de uitvoer van aardappelen;

h. de administratie van ondernemingen, voorzover voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap vereist;

i. de registratie van de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

j. het verstrekken van de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige gegevens;

k. de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige inzage van boeken en bescheiden en bezichtiging en opneming van bedrijfsmiddelen en voorraden van ondernemingen.

2. Verordeningen betreffende de in het eerste lid onder *h*, *i*, *j* en *k* genoemde onderwerpen behoeven niet de in artikel 94 van de wet voorziene goedkeuring.

Artikel 8. Bij een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening betreffende een der in artikel 7, eerste lid, onder *a*, *b*, *d* en *g* genoemde onderwerpen, kan worden bepaald, dat de daarbij gestelde regelen mede andere dan de in artikel 102, eerste lid, van de wet bedoelde natuurlijke en rechtspersonen binden, voorzover deze handelingen verrichten, die bedrijfsmatig in ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld, plegen te worden verricht. Een dergelijke bepaling geldt niet met betrekking tot ondernemingen, waarvoor een hoofdbedrijfschap of een ander bedrijfschap is ingesteld, indien dit ten aanzien van het onderwerp der verordening eveneens bindende regelen heeft gesteld.

Artikel 9. Overtredingen van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening kunnen bij die verordening worden aangewezen als strafbare feiten.

Artikel 10. Op overtreding van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening door de personen, bedoeld in artikel 102, eerste lid, van de wet, kan bij die verordening als tuchtrechtelijke maatregel geldboete worden gesteld.¹⁾

Artikel 11. 1. De door het bedrijfschap krachtens artikel 126, eerste lid, van de wet op te leggen heffingen kunnen voor verschillende in de heffingsverordening aangewezen groepen van ondernemingen verschillend zijn.

2. De heffingen worden vastgesteld op grondslag van de in de betrokken ondernemingen met de uitoefening van het in artikel 2 omschreven bedrijf bereikte, naar geldswaarde of hoe-

¹⁾ Na inwerkingtreding van de Wet Tuchtrechtspraak Bedrijfsorganisatie zal deze bepaling gelezen kunnen worden:

„Op overtreding van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening door de personen, bedoeld in artikel 102, eerste lid, van de wet, kunnen, ook indien de overtreding als strafbaar feit is aangewezen, bij die verordening tuchtrechtelijke maatregelen worden gesteld.”

veelheid berekende omzet; boven of in de plaats van zodanige heffing kan een bedrag worden geheven, dat voor alle betrokken ondernemingen gelijk is.

3. De heffingen, bedoeld in het voorgaande lid, worden zodanig vastgesteld, dat naar het oordeel van het bestuur de uitgaven ten behoeve van een orgaan, genoemd in artikel 4, tweede lid, kunnen worden bekostigd uit de opbrengst van hetgeen wordt geheven van degenen, die de ondernemingen drijven, welke naar het oordeel van het bestuur bij dat orgaan zijn betrokken.

4. Heffingen, waarvan de opbrengst een bijzondere bestemming heeft, kunnen worden opgelegd naar een grondslag, welke het bestuur in verband met die bestemming passend acht.

Artikel 12. Dit besluit kan worden aangehaald als: Instellingsbesluit Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Aardappelen.

Artikel 13. Dit besluit treedt in werking met ingang van

Bijlage I B van het hiervoren opgenomen advies van de Sociaal-Economische Raad

Toelichting bij het ontwerp algemene maatregel van bestuur tot instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in aardappelen

De inhoud van het ontwerp-instellingsbesluit stemt in hoofdzaak overeen met die van de ontwerp-instellingsbesluiten van de bedrijfschappen voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit, voor de bloembollenhandel, voor de groothandel in eieren en voor de groothandel in vis en aanverwante bedrijven, welke zijn gevoegd bij het advies tot instelling van enkele bedrijfschappen in de groothandel, dat de Raad op 9 Juli 1954 heeft uitgebracht. Een toelichting op die inhoud is opgenomen in het algemeen gedeelte van de toelichting bij het ontwerp-instellingsbesluit van het Bedrijfschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Groenten en Fruit, welke als bijlage I (B) achter 's Raads advies was gevoegd. Naar deze algemene, op alle bedrijfschappen voor de groothandel in primaire agrarische producten betrekking hebbende, beschouwing moge hier in de eerste plaats worden verwezen.

In het bijzonder met betrekking tot het Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Aardappelen kan nog het volgende worden opgemerkt.

Artikel 2. Het bedrijfschap omvat de groothandel en de commissie-naires en tussenpersonen in aardappelen, ongeacht het doel, waarvoor deze zijn bestemd, derhalve zowel consumptie-aardappelen, fabrieksaardappelen en — al of niet gestoomde — voeraardappelen als pootaardappelen.

De handel in voeraardappelen wordt vaak uitgeoefend in combinatie met de groothandel in andere aardappelen. Er bestaan echter ook ondernemingen, waarin — voor zover het aardappelen betreft — uitsluitend voeraardappelen worden verhandeld. Op de handel in fabrieksaardappelen gespecialiseerde ondernemingen komen daarentegen niet voor. Het overgrote deel van de fabrieksaardappelen wordt door de fabrikanten rechtstreeks gekocht van telers. Indien echter de oogst in de grote productiegebieden van fabrieksaardappelen niet toereikend is om in de behoefte aan grondstoffen van de industrie te voorzien, worden door de fabrikanten ook van de handel aardappelen voor industriële verwerking betrokken. Ook vindt de export van fabrieksaardappelen door tussenkomst van de handel plaats.

In de groothandel in consumptie-aardappelen kunnen verschillende groepen worden onderscheiden, nl. de landhandel, de grossierderij, de uitvoerhandel en de invoerhandel. Bij de consumptie-aardappelen — hetzelfde geldt voor voeraardappelen — omvat de groothandel de verkoop aan wederverkopers, en — tenzij zij een onderdeel is van de werkzaamheid van een detailhandelaar — aan bedrijfsmatige verbruikers en aan instellingen.

Pootaardappelen vinden in het distributieproces hun bestemming door verkoop aan de telers van aardappelen. In het algemeen zijn dit bedrijfsmatige verbruikers. Daarnaast vindt echter ook verkoop plaats aan particulieren, b.v. aan volkstuinders. De afzet aan deze groepen wordt gerekend tot de zgn. detailhandel in pootaardappelen. Naast zich vindt deze uiteraard een groep handelaren, die zich bezig houden met de verkoop aan wederverkopers. Hier kunnen weer binnenlandse handelaren en exporteurs worden onderscheiden. De gehele handel in pootaardappelen wordt in de praktijk als een eenheid beschouwd. Daarom zijn, behoudens een onbetekenende uitzondering, alle op dit gebied werkzame ondernemingen onder het bedrijfschap gebracht. De uitzondering betreft de ondernemingen, waarin uitsluitend aan particulieren wordt verkocht. In deze ondernemingen worden steeds ook andere producten dan pootaardappelen verhandeld. De omzet van pootaardappelen in deze ondernemingen is slechts gering.

Behalve de groothandel omvat het bedrijfschap ook de commissie-naires en de tussenpersonen. Commissie-naires als bedoeld in het Wetboek van Koophandel komen in de onderhavige sector nagenoeg niet voor. Weliswaar zijn er vele personen werkzaam, die als commissie-naair worden aangeduid, doch veelal kopen of verkopen dezen niet op eigen naam. Het betreft hier personen, die voor de groothandel aardappelen kopen bij de teler. Deze groep zal als tussenpersoon onder het bedrijfschap vallen.

Voor zover in handelsondernemingen ingekochte aardappelen alvorens te worden afgezet aan bepaalde bewerkingen worden onderworpen, zoals sorteren en — deze bewerking is nog in opkomst — wassen, zal het bedrijfschap zijn bemoeiingen ook over deze handelingen kunnen uitstreken. Aangezien het hier in de handel gebruikelijke bewerkingen betreft, zijn deze werkzaamheden in de omschrijving van de groothandel in aardappelen in artikel 2, tweede lid, niet genoemd. Wel is daar een andere in de handel voorkomende bewerking vermeld, nl. het stomen van aardappelen. Dit is geschied, omdat het hier een zo ingrijpende behandeling betreft, dat, ware zij niet genoemd, wellicht misverstand zou kunnen ontstaan.

In een aantal handelsondernemingen worden de inrichtingen voor het sorteren, wassen en stomen van aardappelen niet uitsluitend gebruikt om ingekochte en weer te verkopen aardappelen een bewerking te doen ondergaan, doch ook om aardappelen van derden te behandelen. In die ondernemingen wordt naast de handel een dienstverleningsbedrijf uitgeoefend. Het eerste lid van artikel 2 brengt de uitoefening van deze functies,

voor zover die plaats vindt in ondernemingen, waarin men zich ook met de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in aardappelen bezighoudt, onder het bedrijfschap.

Evenals in andere instellingsbesluiten voor bedrijfschappen op het gebied van de groothandel is ook hier in een afzonderlijk lid bepaald, dat de aanvoer-, driehoeks- en transitohandel en de werkzaamheid van commissionairs en tussenpersonen op het terrein van deze handel niet bij het bedrijfschap zijn betrokken. Het gaat hier om vormen van handel, waarbij de goederen geheel buiten het binnenlandse economische verkeer blijven.

Artikelen 4, 5 en 6. Naar de aard der producten kunnen in de groothandel in aardappelen worden onderscheiden de handel in pootaardappelen, de handel in consumptie- en fabrieksaardappelen en de handel in voeraardappelen. Elk dezer producten heeft zijn eigen markt, waarbij aantekening verdient, dat de handel in pootaardappelen in het bijzonder hierdoor gekenmerkt wordt, dat het zwaartepunt bij de export ligt en dat de kwaliteit bijzondere aandacht heeft. Uiteraard bestaat tussen de afzet van de verschillende producten een zekere samenhang. Pootaardappelen, welke niet als zodanig kunnen worden afgezet, kunnen als consumptie- of voeraardappelen in het verkeer worden gebracht; consumptieaardappelen kunnen, wanneer daarvoor geen afzet kan worden gevonden, tot fabrieks- of voeraardappelen worden bestemd.

Bij de handel in consumptie-aardappelen moeten voorts, gelijk in de toelichting op artikel 2 reeds is opgemerkt, worden onderscheiden de binnenlandse handel (landhandel en grossierderij), de exporthandel en de importhandel; bij de handel in pootaardappelen, de exporthandel, de binnenlandse groothandel en de handel, die aan de teler verkoopt. Hoewel vele ondernemingen zich hoofdzakelijk tot één gebied beperken, zijn er vele andere, die zich gelijktijdig op verschillende onderdelen bewegen. Op grond van dit laatste zijn alle functies in de aardappelhandel in één bedrijfschap bijeengebracht. Wel hebben de verschillen tussen de handel in pootaardappelen en de handel in andere aardappelen het noodzakelijk gemaakt in het instellingsbesluit te voorzien in organen, als bedoeld in artikel 88a van de Wet op de Bedrijfsorganisatie, ten einde een tot op zekere hoogte zelfstandige belangenbehartiging voor de groepen pootaardappelen en andere aardappelen mogelijk te maken.

In artikel 4 van het ontwerp worden hiertoe ingesteld een Afdeling Consumptie-, Fabrieks- en Voeraardappelen en een Afdeling Pootaardappelen. De regeling van de samenstelling van deze organen, neergelegd in artikel 5, stemt overeen met het reeds in een reeks andere instellingswetten en -besluiten gevolgde stelsel van benoeming door organisaties, welke door de Sociaal-Economische Raad zullen worden aangewezen.

Gelijk werd opgemerkt, geschiedt de instelling van de afdelingen met de bedoeling de behartiging van specifieke aangelegenheden van consumptie-, fabrieks- en voeraardappelen en van pootaardappelen afzonderlijk te doen plaats vinden. De hiertoe noodzakelijke maatregelen zullen ingevolge artikel 95 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie door het bestuur moeten worden

getroffen. Het instellingsbesluit kan hierin slechts in zoverre voorzien, dat op grond van artikel 93, tweede lid, aanhef, een bepaling wordt gesteld omtrent de voorbereiding van krachtens laatstgenoemd artikel te maken verordeningen. Artikel 6 van het ontwerp bepaalt dienaangaande, dat aan de vaststelling van die verordeningen, indien zij in het bijzonder het werkterrein van een afdeling betreffen, het advies van die afdeling moet voorafgaan. Denkbaar is, dat de toepassing van deze bepaling de raadpleging van beide afdelingen medebrengt. Bij inzending van een verordening ter goedkeuring moet het advies worden overgelegd. Het ligt voor de hand, dat het inwinnen van het advies zal geschieden vóór de bekendmaking van het ontwerp der verordening overeenkomstig artikel 100 der wet. In het algemeen zal overigens het initiatief tot vaststelling van een, een bepaald product betreffende, verordening niet van het bestuur doch van de betrokken afdeling uitgaan. Voor verordeningen, die niet het product doch de tot het bedrijfschap behorende ondernemingen als zodanig betreffen, zoals een verordening over de registratie, geldt het voorschrift van artikel 6 niet.

Artikelen 7 en 8. Voor een toelichting op de onderwerpen van verordenende bevoegdheid (artikel 7) en de bij sommige van die onderwerpen geopende mogelijkheid om anderen dan bedrijfsgenoten te binden (artikel 8) moge worden verwezen naar de uitvoerige beschouwing, die aan dezelfde onderwerpen is gewijd in het algemeen gedeelte van de toelichting bij het ontwerp-instellingsbesluit van het Bedrijfschap voor de Groothandel in Groenten en Fruit.

Artikel 11. Het bedrijfschap omvat ondernemingen van uiteenlopende aard. Naast ondernemingen, waarbij de omzet als grondslag voor de heffingen kan dienen, staan andere, zoals die van de z.g. commissionairs in aardappelen, waarin de omzet veelal niet alleen gering, doch ook moeilijk bepaalbaar is. Dit reeds noopt ertoe bij de heffingen verschillende groepen van ondernemingen te onderscheiden. Bovendien zal het mogelijk moeten zijn om bij de bepaling der heffing de functie, die de onderneming vervult, zoals de landhandel, de grossierderij of de exporthandel, of het product, waarin handel wordt gedreven, in aanmerking te nemen.

Er is derhalve van uitgegaan, dat de heffingen gedifferentieerd zullen moeten worden naar groepen van ondernemingen. Bij de aanwijzing van groepen zal ook met de combinatie van functies rekening kunnen worden gehouden.

Voor de wijze van de (groepsgewijze) bepaling van het bedrag der heffingen zijn drie mogelijkheden opengelaten: men kan de grondslag zoeken in de omzet, men kan een bedrag vaststellen, dat voor alle tot een groep behorende ondernemingen gelijk is, en men kan tenslotte beide methoden combineren.

De heffingen zullen ingevolge het bepaalde in het derde lid zodanig dienen te worden vastgesteld, dat de uitgaven ten behoeve van een afdeling van het bedrijfschap kunnen worden bekostigd uit de opbrengst van hetgeen wordt geheven van degenen, die de ondernemingen drijven, welke bij dat orgaan zijn betrokken.

Bijlage IC van het hiervoren opgenomen advies van de Sociaal-Economische Raad

Uiteenzetting betreffende de totstandkoming van het advies inzake een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in aardappelen

Het verzoek te adviseren tot de instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in aardappelen is tot de Raad gericht in het kader van een complex van voorstellen voor bedrijfschappen en een hoofdbedrijfschap op het gebied van de groothandel in landbouw- en voedselvoorzieningsproducten.

Van de ondernemersorganisaties, welke deze voorstellen hebben ingediend, zijn bij het onderhavige bedrijfschap betrokken:

de Vereeniging ter Behartiging van den Nederlandschen Aardappelhandel;
de Vereniging van Nederlandse Exporteurs van Aardappelen;
de Bond van Importeurs van Aardappelen;
de Nederlandse Federatie voor de Handel in Pootaardappelen (met de daarin samenwerkende organisaties).
Later heeft zich bij deze organisaties nog gevoegd de Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Handel.

De werknemersorganisaties, welke de voorstellen mede hebben ingediend, zijn:

- de Algemene Bond „Mercurius”, Bedrijfsbond van Werknemers in de Handel, het Bank- en Verzekeringswezen en de Vrije Beroepen;
- de Nederlandse Katholieke Bond van Administratief, Verkoopend en Verzekeringpersoneel St. Franciscus van Assisië;
- de Nederlandse Christelijke Beambtenbond;
- de Nederlandse Katholieke Vereniging van Handelsvertegenwoordigers, Handelsagenten en Verzekeringsinspecteurs St. Christoffel;
- de Centrale Bond van Werknemers in het Transportbedrijf;
- de Nederlandsche Rooms-Katholieke Bond van Transportarbeiders;
- de Christelijke Bedrijfsgroepen Centrale in Nederland.

Van de ontvangst van het verzoek werd in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie, 3e jaargang, no. 6 van 28 Mei 1953, mededeling gedaan. Een door de organisaties opgesteld ontwerp-instellingsbesluit werd in dezelfde aflevering van het Mededelingenblad opgenomen.

Van de aan belanghebbenden geboden gelegenheid zich met opmerkingen over het verzoek tot de Raad te richten, is gebruik gemaakt door:

- de Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Handel;
- de Algemene Vereniging voor de Zakkenhandel;
- de Vereniging van Exporteurs naar Overzee.

Mede op grond van de verkregen voorlichting heeft uitvoerig overleg met de in de aanhef genoemde organisaties plaatsgevonden, welk overleg tot overeenstemming over het ontwerp-instellingsbesluit heeft geleid.

Het aantal ondernemingen, dat het bedrijfschap zal omvatten, bedraagt ongeveer 3700. Bij de ondernemersorganisaties waren volgens eigen opgaven per 31 December 1954 de volgende aantallen handelaren georganiseerd:

de Vereeniging ter Behartiging van den Nederlandschen Aardappelhandel	2055
de Vereniging van Exporteurs van Aardappelen	270
de Bond van Importeurs van Aardappelen	29
de Nederlandse Federatie voor de Handel in Pootaardappelen	915
de Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Handel	710

Voor de verschillende groepen van ondernemers hebben de organisaties de volgende percentages georganiseerden opgegeven:

binnenlandse groothandelaren in consumptieaardappelen	99
tussenpersonen in consumptieaardappelen	98

exporteurs van consumptieaardappelen	71
importeurs van consumptieaardappelen	76
binnenlandse groothandelaren in pootaardappelen	78
exporteurs van pootaardappelen	76

Op grond van deze gegevens vormen naar 's Raads oordeel de genoemde organisaties een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers.

Volgens van de ondernemersorganisaties ontvangen inlichtingen zijn er in de ondernemingen, welke het bedrijfschap zal omvatten, ongeacht het los personeel, ongeveer 4500 werknemers werkzaam. De organisaties van werknemers hebben verklaard, dat, op 1 Januari 1955, 1011 ¹⁾ van hun leden werkzaam waren in de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap zou worden ingesteld. Van de voor organisatie in aanmerking komende werknemers zal derhalve ongeveer 22,5 % bij deze organisaties zijn aangesloten.

Van deze werknemers zijn er volgens de ontvangen opgaven georganiseerd bij:

de Algemene Bond „Mercurius”	212
de Nederlandse Katholieke Bond van Administratief, Verkoopend en Verzekeringpersoneel St. Franciscus van Assisië	120
de Nederlandse Christelijke Beambtenbond	10
De Nederlandse Katholieke Vereniging van Handelsvertegenwoordigers, Handelsagenten en Verzekeringsinspecteurs St. Christoffel	5
de Centrale Bond van Werknemers in het Transportbedrijf	328
de Nederlandsche Rooms-Katholieke Bond van Transportarbeiders	148
de Christelijke Bedrijfsgroepen Centrale in Nederland	188

Op grond van deze gegevens vormen naar 's Raads oordeel de genoemde organisaties een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken werknemers.

In de *Nederlandse Staatscourant* van 22 Maart 1955 no. 57 en in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie van 22 Maart 1955 is kennis gegeven van het voornemen van de Raad, te adviseren over de instelling van het bedrijfschap.

¹⁾ De in deze bijlage vermelde gegevens omtrent het aantal georganiseerde werknemers verschillen van die, welke zijn genoemd in de bijlage I van het advies van de Raad van 3 December 1954 inzake het vraagstuk van de voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging. Een aantal van de organisaties heeft inmiddels een nieuwe opgave gedaan. Daarbij werd medegedeeld, dat in de oorspronkelijke opgave geen rekening was gehouden met de georganiseerde werknemers in coöperatieve ondernemingen in verband met de omstandigheid, dat het verzoek om tot instelling van het bedrijfschap te adviseren eerst later door de coöperaties is ondersteund.